

Πειραιώς 132
118 54 Αθήνα
Τηλ.: 210-3727400
Fax: 210-3255460
E-mail: info@rae.gr
Web: www.rae.gr

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΡΑΕ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 14/2018

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας σχετικά με την μεθοδολογία υπολογισμού και επιβολής ρήτρας σε περίπτωση καθυστέρησης υλοποίησης των έργων διασύνδεσης των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών με το ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 108Α του ν. 4001/2011

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Κατά την τακτική συνεδρίασή της, στην έδρα της, στις 21 Νοεμβρίου 2018, η οποία συνεχίστηκε στις 23 & 26 Νοεμβρίου 2018, και

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4001/2011 «Για τη Λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις», όπως ισχύει (ΦΕΚ Α' 179/22.08.2011), ο οποίος ενσωμάτωσε στην ελληνική νομοθεσία τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 «Σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της Οδηγίας 2003/54/ΕΚ» (ΕΕ L 211 της 14.8.2009) και ιδίως τα άρθρα 14, 108, 108^Α, 130, 133 (εφεξής ο «Νόμος»).
2. Τις διατάξεις του ν. 4414/2016 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για τον νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις» και ιδίως το άρθρο 24 αυτού.
3. Την υπ' αριθ. 2014/536/ΕΚ/14.08.2014 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία χορηγήθηκε παρέκκλιση στην Ελληνική Δημοκρατία από ορισμένες διατάξεις της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (εφεξής «Απόφαση Παρέκκλισης») και ιδίως την παράγραφο 2 του άρθρου 4.

4. Την υπ' αριθμ. 469/2015 απόφαση ΠΑΕ για τη συγκρότηση «Επιτροπής Εξέτασης της Οικονομικότητας του τρόπου ηλεκτροδότησης των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών», για την εφαρμογή της Απόφασης 2014/536/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
5. Τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 «σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της Οδηγίας 2003/54/ΕΚ» και ιδίως το άρθρο 3 αυτής (εφεξής η «Οδηγία»).
6. Την υπ' αριθ. ΠΔ5/ΗΛ/Β/Φ1Β/12924 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης «Καθορισμός Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας» (ΦΕΚ Β' 1040/25.06.2007), όπως αυτή τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από την υπ' αριθ. Δ5-ΗΛ/Β/Φ29/19046 Απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Ένταξη του Κοινωνικού Οικιακού Τιμολογίου - Κ.Ο.Τ.- στις Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας» (ΦΕΚ Β' 1614/06.10.2010) και στη συνέχεια από την υπ' αριθ. Δ5-ΗΛ/Β7Φ.1/οικ. 27547 Απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Ορισμός Παροχών Κοινής Ωφέλειας (ΥΚΩ)» (ΦΕΚ Β' 2783/02.12.2011).
7. Την απόφαση της ΠΑΕ 256/2018 «Έγκριση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) περιόδου 2018-2027», (ΦΕΚ Β' 1570/8.5.2018).
8. Την από 10.10.2017 κοινή Απόφαση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας Ελλάδας και Κύπρου (ΡΑΕΚ) με θέμα «Cross-Border Cost Allocation Agreement between the Regulatory Authority for Energy of Greece (RAE) and the Cyprus Energy Regulatory Authority (CERA)» αναφορικά με τον διακρατικό επιμερισμό του κόστους του Πανευρωπαϊκού Έργου Κοινού Ενδιαφέροντος (ΕΚΕ) του φορέα «Euroasia Interconnector Ltd.»
9. Την υπ' αριθ. 39/2014 Απόφαση ΠΑΕ «Κώδικας Διαχείρισης Ηλεκτρικών Συστημάτων Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών» (ΦΕΚ Β' 304/11.02.2014), όπως ισχύει (εφεξής «Κώδικας ΜΔΝ»).
10. Την υπ' αριθμ. πρωτ. ΠΑΕ Ι-236679/14.05.2018 επιστολή της ΑΔΜΗΕ Α.Ε, με την οποία ετέθη υπόψη της ΡΑΕ, μεταξύ άλλων ζητημάτων, η εισήγησή της προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, σχετικά με την αναθεώρηση του Αρθρου 108Α παρ. 9 του Ν.4001/2011 (ΦΕΚ Α' 179/22.8.2011).
11. Την από 28.09.2018 δημόσια διαβούλευση της ΡΑΕ¹ επί του σχεδίου Εισήγησης προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας σχετικά με την μεθοδολογία υπολογισμού και επιβολής ρήτρας σε περίπτωση καθυστέρησης υλοποίησης των έργων διασύνδεσης των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών με το ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 108Α του ν. 4001/2011, καθώς και τις προτάσεις και παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν από τους συμμετέχοντες στο πλαίσιο της διαβούλευσης αυτής (υπ' αρ. πρωτ. ΠΑΕ Ι-247185/15.10.2018, Ι-247180/15.10.2018, Ι-247182/15.10.2018, Ι-247318/16.10.2018).

¹ http://www.rae.gr/site/categories_new/about_rae/activity/global_consultation/current/2809_1.csp

Σκέφτηκε ως εξής

Επειδή, κατόπιν σχετικού αιτήματος της χώρας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 44 της Οδηγίας 2009/72/EK, για χορήγηση παρέκκλισης από τις διατάξεις των κεφαλαίων III και VIII της Οδηγίας αυτής για τα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά της Χώρας, η Επιτροπή με την απόφασή της 2014/536/EK χορήγησε παρέκκλιση από τις διατάξεις των ως άνω Κεφαλαίων της Οδηγίας, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται σε αυτήν. Παράλληλα, με το άρθρο 4 της Απόφασης αυτής ετέθησαν αυστηρές υποχρεώσεις στη χώρα σχετικά με την προώθηση των διασυνδέσεων των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών με το ΕΣΜΗΕ, μεταξύ των οποίων και η καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση μη κατασκευής της διασύνδεσης ή σε περίπτωση αδυναμίας δημιουργίας της εντός του χρονικού πλαισίου που έχει οριστεί για την ολοκλήρωσή της. Ειδικότερα προβλέφθηκε ότι «Οι ελληνικές Αρχές...(δ) ορίζουν σαφή προθεσμία για την ολοκλήρωση της κατασκευής διασύνδεσης. Σε περίπτωση μη κατασκευής της διασύνδεσης ή σε περίπτωση αδυναμίας δημιουργίας της εντός του ορισμένου χρονικού πλαισίου, οι ελληνικές αρχές ζητούν αποζημίωση για τη μη υλοποιηθείσα εξοικονόμηση κόστους.»

Επειδή, σε συμμόρφωση με την ανωτέρω απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προστέθηκε με το άρθρο 24 παρ. 2 του ν.4414/2016, (ΦΕΚ Α 149/9.8.2016), άρθρο 108Α στον νόμο 4001/2011, στο οποίο προβλέπεται ότι «Για κάθε έργο ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ που αφορά διασύνδεση Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, ανεξαρτήτως φορέα και τρόπου υλοποίησης, καθορίζεται κατά την ένταξη του έργου στο ΔΠΑ ή την ανάθεσή του κατά τη διαδικασία της παρ. 7 (β) του άρθρου 108, δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Σε περίπτωση καθυστέρησης ολοκλήρωσης του έργου, με βάση το δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα, η οποία δεν οφείλεται σε ανωτέρα βία ή δικαστική αναστολή, ή σε άλλη αντικειμενική αδυναμία, επιβάλλεται με απόφαση της Ρ.Α.Ε., είτε στον αρμόδιο Διαχειριστή, εφόσον το έργο έχει ενταχθεί στο αντίστοιχο Πρόγραμμα/Σχέδιο Ανάπτυξης, είτε στον ανάδοχο που επιλέγεται μέσω εφαρμογής της διαδικασίας της παρ. 7 (β) του άρθρου 108, ρήτρα για κάθε έτος καθυστέρησης, υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού που τηρείται για τις ΥΚΩ βάσει του άρθρου 55. Η συνδρομή της ανωτέρας βίας ή άλλης αντικειμενικής αδυναμίας διαπιστώνεται με απόφαση της Ρ.Α.Ε. κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης του αρμόδιου Διαχειριστή ή του αναδόχου, κατά περίπτωση. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού και η διαδικασία επιβολής και είσπραξης της ρήτρας αυτής. Ο υπολογισμός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις δαπάνες ΥΚΩ που θα αποφεύγονταν σε περίπτωση υλοποίησης της διασύνδεσης αυτής».

Επειδή, συναφώς, στην απόφαση της ΡΑΕ 256/2018 «Έγκριση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) περιόδου 2018-2027», (ΦΕΚ Β' 1570/8.5.2018) ορίζεται ότι: «Η ΡΑΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 108 και 108Α του ν.4001/2011, θα παρακολουθεί επισταμένως την εκτέλεση του ΔΠΑ, και ιδίως την εκτέλεση των έργων των διασυνδέσεων Κυκλάδων και Κρήτης που εντάσσονται στα

έργα πρώτης τριετίας, και θα προβαίνει σε κάθε, κατά περίπτωση, αναγκαία ενέργεια, προκειμένου να διασφαλιστεί η εκτέλεση των έργων αυτών εντός των εγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων τους» και επιπλέον προβλέπεται ότι «Σε αυτήν την κατεύθυνση, η ΡΑΕ θα προβεί σε υποβολή σχετικής εισήγησης στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τον τρόπο υπολογισμού της ρήτρας καθυστέρησης υλοποίησης διασύνδεσης Μη Διασυνδεδεμένου Νησιού κατά τα οριζόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 108 Α του Ν. 4001/2011 όπως ισχύει, βάσει των μη αποφευγόμενων ΥΚΩ και τη διαδικασία επιβολής και είσπραξης της ρήτρας αυτής».

Επειδή, συναφώς, με την από 10.10.2017 κοινή Απόφαση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας Ελλάδας και Κύπρου (ΡΑΕΚ) με θέμα «Cross-Border Cost Allocation Agreement between the Regulatory Authority for Energy of Greece (RAE) and the Cyprus Energy Regulatory Authority (CERA)» αναφορικά με τον διακρατικό επιμερισμό του κόστους του Πανευρωπαϊκού Έργου Κοινού Ενδιαφέροντος (ΕΚΕ) του φορέα «Euroasia Interconnector Ltd.» και ειδικά για το τμήμα του έργου που αναφέρεται στη διασύνδεση Αττικής – Κρήτης, στο ίδιο πνεύμα στον ειδικό όρο στην ενότητα 3.1.7 αυτής αναφέρεται ότι : «3.1.7 Schedule of implementation: The Promoter shall complete the Project within the timeframe provided by the Investment Request. In case that the observation of the deadlines of the Project is objectively impossible, the Promoter must inform the competent NRA, without delay, requesting an extension of the time period during which the force majeure is occurred. The request shall be submitted at least ten (10) days following the occurrence of the said force majeure.

In case of an unjustified delay, not due to force majeure, or judicial, suspension, or any other situation of objective impossibility, regarding the works of Step 2 (Attica-Crete interconnection), the Project Promoter shall be held responsible to pay compensation according to the provisions of art. 108A, para. 9 of the Hellenic Law 4001/2011. In addition, CERA may also require from the Promoter to pay compensation, proportional to the delay, taking into account the estimated benefits of the timely implementation of the Project.»

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 1 του Νόμου «[η] ΡΑΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, παρακολουθεί και εποπτεύει τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας, εκπονεί μελέτες, συντάσσει, δημοσιεύει και υποβάλλει εκθέσεις, προβαίνει σε συστάσεις, αποφασίζει ή εισηγείται στα αρμόδια όργανα τη λήψη αναγκαίων μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης κανονιστικών και ατομικών πράξεων, ιδίως για την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού και των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που τίθενται με τον παρόντα νόμο, την Προστασία των Καταναλωτών, την εκπλήρωση υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, την προστασία του περιβάλλοντος, την ασφάλεια εφοδιασμού και την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τον σκοπό αυτόν η ΡΑΕ παρακολουθεί και εποπτεύει ιδίως: (α) το βαθμό και την αποτελεσματικότητα του ανταγωνισμού στην αγορά ενέργειας, σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής, (β) τις τιμές για τους οικιακούς καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προπληρωμής, το ποσοστό αλλαγής Προμηθευτή, το

ποσοστό διακοπής παροχής, την παροχή υπηρεσιών συντήρησης και τα σχετικά τέλη, καθώς και τα παράπονα των Πελατών».

Επειδή, ειδικότερα για το ζήτημα της επιβολής αποζημιωτικής ρήτρας του άρθρου 108 Α του ν. 4001/2011, και όπως προκύπτει σαφώς από τα ανωτέρω ο νομοθέτης έχει αποδώσει στη ΡΑΕ αποφασιστική αρμοδιότητα για την επιβολή της στον Φορέα Υλοποίησης ενός έργου Διασύνδεσης ενός συστήματος ΜΔΝ, για κάθε έτος καθυστέρησης του έργου της διασύνδεσης με βάση το δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα, η οποία δεν οφείλεται σε ανωτέρα βία ή δικαστική αναστολή, ή σε άλλη αντικειμενική αδυναμία, και εφόσον το έργο έχει ενταχθεί στο αντίστοιχο Πρόγραμμα/Σχέδιο Ανάπτυξης, του άρθρου 108 του ν. 4001/2011. Προϋπόθεση ωστόσο για την επιβολή της ρήτρας αυτής είναι ο καθορισμός με Υπουργική Απόφαση, του τρόπου υπολογισμού και της διαδικασίας επιβολής και είσπραξης της αποζημιωτικής ρήτρας ο οποίος θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις δαπάνες ΥΚΩ που θα αποφεύγονταν σε περίπτωση υλοποίησης της διασύνδεσης αυτής έγκαιρα και σύμφωνα με το εγκριθέν σε σχετική Απόφαση (έγκριση Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς ή και Σχεδίου Ανάπτυξης του Δικτύου Διανομής, έγκριση Επιμερισμού Κόστους για έργα PCI (Cross Border Cost Allocation)). Συνεπώς, στο πλαίσιο της ανωτέρω αποφασιστικής αρμοδιότητας της Αρχής, κρίνεται αναγκαία η διατύπωση της γνώμης της ΡΑΕ προς τον αρμόδιο Υπουργό σχετικά με τους μεθοδολογικούς κανόνες που θα πρέπει να διέπουν την επιβολή και είσπραξη της ρήτρας αυτής.

Επειδή, η ΡΑΕ έθεσε σε δημόσια διαβούλευση τη μεθοδολογία υπολογισμού της ρήτρας καθυστέρησης υλοποίησης διασύνδεσης Μη Διασυνδεδεμένου Νησιού, καθώς και τη διαδικασία επιβολής της και έλαβε υπόψη της, κατά τη διαμόρφωση της τελικής της γνώμης προς τον αρμόδιο Υπουργό, τα σχόλια και παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης αυτής.

Επειδή, όπως ρητά προβλέπεται στο νόμο, ο καθορισμός της ως άνω ρήτρας συνδέεται άρρηκτα με τις Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας και ειδικότερα με την επιβάρυνση των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας με χρεώσεις ΥΚΩ που θα αποφεύγονταν εάν η διασύνδεση υλοποιούταν εγκαίρως. Ειδικότερα, λόγω της μείζονος σημασίας που αποδίδεται στα έργα διασύνδεσης των ΜΔΝ με την ηπειρωτική χώρα, για λόγους που ανάγονται στην ασφάλεια εφοδιασμού των νησιών, την οικονομία της χώρας και την εν γένει εξυπηρέτηση των καταναλωτών και του δημοσίου συμφέροντος, η μεθοδολογία πρέπει να είναι κατάλληλα προσανατολισμένη στον στόχο της πρόληψης των καθυστερήσεων στην υλοποίηση των έργων αυτών, και συνεπώς οι χρηματικές ποινές θα πρέπει να εφαρμόζονται σε συνάρτηση με το εγκεκριμένο κάθε φορά χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου και τα επιμέρους κρίσιμα στάδια υλοποίησης τμημάτων του έργου. Συναφώς η επιβαλλόμενη χρηματική ποινή συναρτάται με τα νομικά και πραγματικά δεδομένα, όπως αυτά κρίνονται από τη ΡΑΕ.

Επειδή, σε κάθε περίπτωση η εφαρμογή της ρήτρας θα πρέπει να έχει το χαρακτήρα κινήτρου προς το Φορέα Υλοποίησης του κάθε έργου διασύνδεσης με σκοπό την επίτευξη των επιμέρους διαδικασιών και τελικά την έγκαιρη θέση σε λειτουργία του. Συνεπώς και προς αυτή την κατεύθυνση κρίνεται εύλογο τα ποσά τα οποία έχει καταβάλει ο Φορέας Υλοποίησης από καθυστερήσεις σε επιμέρους στάδια της ανάπτυξης του έργου να

επιστρέφονται στο Φορέα Υλοποίησης άτοκα εφόσον αυτός καταφέρει να υλοποιήσει και ηλεκτρίσει το έργο σύμφωνα με το εγκριθέν στο πλαίσιο σχετικών Αποφάσεων της Αρχής χρονοδιάγραμμα.

Για τους παραπάνω λόγους

Γνωμοδοτεί

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, βάσει των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 108Α του ν. 4001/2011, για τη μεθοδολογία υπολογισμού και τη διαδικασία επιβολής της ρήτρας καθυστέρησης υλοποίησης διασύνδεσης Μη Διασυνδεδεμένου Νησιού, ως ακολούθως:

Α. Καθορισμός συγκεκριμένων χρονικών οροσήμων των κυριότερων απαιτούμενων εργασιών, σχετικά με το δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα των έργων υλοποίησης διασύνδεσης Μη Διασυνδεδεμένου Νησιού όπως αυτό έχει εγκριθεί στο εν ισχύ πλαίσιο του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης ή/και σε σχετικές Αποφάσεις (ενδεικτικά έκδοση Απόφασης Διασυνοριακού Επιμερισμού του Κόστους (CBCA) για Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος (PCI)).

- (α) Τίθενται χρονικά ορόσημα τα οποία θα αντιστοιχούν στα βασικά επιμέρους κρίσιμα στάδια υλοποίησης (εργασίες) του έργου που περιγράφονται στο εκάστοτε εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, όπως ενδεικτικά αναφέρονται στον κάτωθι Πίνακα του σημείου Δ (στήλη 1), η παραβίαση των οποίων θα ενεργοποιεί αυτομάτως τις σχετικές ρήτρες καθυστέρησης ανά μήνα καθυστέρησης (στήλη 2), εφόσον στοιχειοθετείται ευθύνη του Φορέα Υλοποίησης, κατά περίπτωση, μετά από εξέταση των συνθηκών καθυστέρησης από τη ΡΑΕ και έκδοση σχετικής απόφασης σύμφωνα με την παράγραφο Ε, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 9 του άρθρου 108Α. Ως Φορέας Υλοποίησης ενός έργου διασύνδεσης Μη Διασυνδεδεμένου Νησιού ορίζεται είτε ο αρμόδιος Διαχειριστής, εφόσον το έργο διασύνδεσης έχει ενταχθεί στο αντίστοιχο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΔΠΑ) /Σχέδιο Ανάπτυξης (ΣΑΔ), είτε ο ανάδοχος που επιλέγεται μέσω εφαρμογής της διαδικασίας της παρ. 7 (β) του άρθρου 108 είτε ο Φορέας Υλοποίησης (Project Promoter) κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό 347/2013 της ΕΕ εφόσον στο Έργο Κοινού Ενδιαφέροντος (ΕΚΕ ή Project of Common Interest) συμπεριλαμβάνεται διασύνδεση ΜΔΝ με το Εθνικό Ηπειρωτικό Σύστημα. Διευκρινίζεται, ότι εφόσον εμπλέκονται και οι δύο Διαχειριστές (Συστήματος και Δικτύου) στην κατασκευή του έργου, προκύπτει συναρμοδιότητά τους και λογίζονται αμφότεροι ως φορείς υλοποίησης, με ευθύνη εκάστου στο τμήμα του έργου που έχει αναλάβει.
- (β) Πριν την παρέλευση του μέγιστου επιτρεπόμενου χρονικού περιθωρίου της καθυστέρησης, ανά στάδιο υλοποίησης του έργου, το οποίο προτείνεται να οριστεί στον 1 μήνα, και εφόσον προκύπτει από τα σχετικά δελτία προόδου ότι η καθυστέρηση οφείλεται σε υπαιτιότητα του φορέα υλοποίησης του έργου, θεωρείται εύλογο να προηγείται της επιβολής ρήτρας, έγκαιρη έγγραφη προειδοποίηση από τη ΡΑΕ προς τον φορέα στην οποία θα επισημαίνεται η καθυστέρηση και θα ζητούνται οι απαραίτητες διευκρινίσεις εντός τακτής προθεσμίας. Η εξειδίκευση της διαδικασίας προειδοποίησης, ακρόασης και επιβολής ή μη της ρήτρας καθυστέρησης στον Φορέα Υλοποίησης παρουσιάζεται στην παράγραφο Ε του παρόντος.

Β. Καθορισμός συγκεκριμένων ποινών, ως ποσοστό του μη αποφευγόμενου κόστους των ΥΚΩ που αντιστοιχούν στο νησί ή στο σύμπλεγμα νησιών που πρόκειται να διασυνδεθεί, λόγω της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του έργου.

Οι ποινές, σύμφωνα με τον κάτωθι Πίνακα, θα πρέπει να αυξάνονται αναλογικά με το μέγεθος της καθυστέρησης ως προς την υλοποίηση των βασικών εργασιών του έργου, η οποία οφείλεται σε υπαιτιότητα του φορέα υλοποίησής του, κατά περίπτωση, ενώ μεγαλύτερη βαρύτητα στον υπολογισμό των ποινών θα πρέπει να έχει η καθυστέρηση της θέσης του έργου σε λειτουργία (ηλεκτρίση). Η ποινή θα ενεργοποιείται μετά την παρέλευση του χρονικού οροσήμου, το οποίο αντιστοιχεί σε εργασία που αξιολογείται από τη ΡΑΕ ως μη υλοποιηθείσα βάσει χρονοδιαγράμματος, και θα επιβάλλεται ανά μήνα καθυστέρησης. Αν για τις προτεινόμενες εργασίες του κάτωθι πίνακα (εξαιρουμένης της ηλεκτρίσης του έργου) διαπιστώνεται η ταυτόχρονη καθυστέρηση στα επιμέρους βήματα υλοποίησης του έργου της διασύνδεσης του ΜΔΝ, τότε η ποινή θα πρέπει να επιβάλλεται αθροιστικά μέχρι ενός άνω ορίου κατά μήνα και κατ' έτος. Η μέγιστη προβλεπόμενη αθροιστική ποινή για κάθε μήνα καθυστέρησης ορίζεται στο 3% των τελευταίων εγκεκριμένων μη αποφευγόμενων ΥΚΩ με σχετική απόφαση της Αρχής. Συνεπώς, η μέγιστη ρήτρα ανά έτος προκύπτει ίση με το 36% των τελευταίων εγκεκριμένων μη αποφευγόμενων ΥΚΩ με σχετική απόφαση της Αρχής.

Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή εκτιμά πως η μέγιστη ποινολόγηση της ως άνω προτεινόμενης μεθοδολογίας σε περίπτωση μη έγκαιρης υλοποίησης του έργου διασύνδεσης Μη Διασυνδεδεμένου Νησιού ή σύμπλεγμα νησιών με το ΕΣΜΗΕ, η οποία οφείλεται σε υπαιτιότητα/αμέλεια του φορέα υλοποίησης, κατά περίπτωση, δεν δύναται να υπερβαίνει, ανά έτος, το 10% του συνολικού εγκεκριμένου κόστους του έργου στο πλαίσιο του τελευταίου ισχύοντος Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης (ΔΠΑ) ή Σχεδίου Ανάπτυξης Δικτύου (ΣΑΔ) ή της Διακρατικής Συμφωνίας Επιμερισμού του Κόστους (CBCA) εφόσον πρόκειται για Έργο Πανευρωπαϊκού Κοινού Ενδιαφέροντος. Κατά συνέπεια, εφόσον το ποσό της συνολικής υπολογιζόμενης ρήτρας για ένα έτος, βάσει της ανωτέρω μεθοδολογίας, ξεπερνά το 10% του συνολικού εγκεκριμένου κόστους του έργου, τότε η ρήτρα περιορίζεται αυτόματα στο 10% του ως άνω κόστους.

Δεδομένου ότι ο σκοπός της εφαρμογής της ρήτρας καθυστέρησης είναι η έγκαιρη ηλεκτρίση του έργου, προβλέπεται ότι σε περίπτωση που ο φορέας υλοποίησης δεν επιτύχει εγκαίρως την υλοποίηση των υποτημημάτων του έργου αλλά εμπροθέσμως την ηλεκτρίσή του, οι ποινές που έχουν ενδιάμεσα υποβληθεί επιστρέφονται σε αυτόν άτοκα.

Γ. Για τα έργα διασύνδεσης που δύνανται να συμβάλουν μόνο στην κάλυψη μέρους και όχι της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας ενός ΜΔΝ (χαρακτηριστικό παράδειγμα η περίπτωση της Φάσης Ι της διασύνδεσης της Κρήτης), οι ποινές θα πρέπει να είναι αναλογικά εφαρμοζόμενες σε σχέση με το ποσοστό των ΥΚΩ που θα εξοικονομούνταν σε περίπτωση έγκαιρης ηλεκτρίσης του συγκεκριμένου έργου διασύνδεσης του νησιού. Το ανωτέρω ποσοστό θα προκύπτει βάσει εισήγησης του αρμόδιου Διαχειριστή όπου σε συνάρτηση με το εγκεκριμένο τελικό σχεδιασμό του έργου (ονομαστική ισχύς, ισχύς συνεχούς λειτουργίας, ποσοστό διαθεσιμότητας κατ' έτος) θα προκύπτει η συμβολή της εν λόγω διασύνδεσης για την κάλυψη των αναγκών του νησιού ή των νησιών που θα διασυνδεθούν με το έργο και συνεπώς η εξοικονόμηση των ΥΚΩ που συντελείται μέσω αυτής στην ηλεκτροδότησή του. Η

ως άνω εισήγηση κατόπιν έγκρισης από τη ΡΑΕ θα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των ΥΚΩ που θα εξοικονομούνται από την εν λόγω διασύνδεση.

Λ. Τα προαναφερθέντα παρουσιάζονται κωδικοποιημένα στον κάτωθι πίνακα.

Εργασία	Ποινή ανά μήνα καθυστέρησης (% του μη αποφευγόμενου κόστους ΥΚΩ βάσει του τελευταίου εγκεκριμένου κόστους ΥΚΩ για το εν λόγω νησί ή σύμπλεγμα νησιών που αφορά τη διασύνδεση)
Κατάθεση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)	0.5
Λήψη Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.)	0.5
Αναλυτική Μελέτη Βυθού – Ολοκλήρωση της Μελέτης	0.5
Απαλλοτριώσεις / Αγορά εκτάσεων - Συντέλεση ενεργειών	0.5
Διαγωνιστική διαδικασία αναδόχου καλωδίων - Ορισμός Αναδόχου	0.5
Ηλέκτριση Έργου	3
Μέγιστη αθροιστική ετήσια ρήτρα: Min{36% του τελευταίου εγκεκριμένου μη αποφευγόμενου κόστους ΥΚΩ του νησιού/ νησιωτικού συμπλέγματος, 10% του συνολικού εγκεκριμένου κόστους του έργου}	

Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση εμπλοκής και των δύο Διαχειριστών (Συστήματος και Δικτύου) στην κατασκευή του έργου, η μέγιστη αθροιστική ετήσια ρήτρα επιμερίζεται αναλόγως της ευθύνης τους και μέχρι το 10% του κόστους του έργου που έχει αναλάβει έκαστος.

Ε. Διαδικασία διαπίστωσης καθυστέρησης στην υλοποίηση του έργου διασύνδεσης

Ο φορέας υλοποίησης του έργου διασύνδεσης οφείλει να ενημερώνει τη ΡΑΕ **κάθε δίμηνο** για την πρόοδο των εργασιών υλοποίησης του Έργου και αμελλητί σε περίπτωση απρόοπτων μεταβολών που θέτουν εν αμφιβόλω το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του προσκομίζοντας όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά έγγραφα και στοιχεία (ενδεικτικά εγκρίσεις, αποφάσεις, μελέτες.

Εάν βάσει της ανωτέρω ενημέρωσης προκύψουν αλλαγές στο αρχικό εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου ή στα επιμέρους στάδια, ή προγενέστερα έχει προκύψει παρέλευση οποιουδήποτε οροσήμου χωρίς να έχει ενημερωθεί εγκαίρως η Αρχή, η

ΡΑΕ επισημαίνοντας την καθυστέρηση καλεί εντός δέκα (10) ημερών εγγράφως τον φορέα προκειμένου να παράσχει, εντός τακτής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση, αιτιολογημένες εξηγήσεις και τις απαραίτητες διευκρινίσεις σχετικά με την διαπιστωμένη καθυστέρηση.

Η ΡΑΕ, κατόπιν αξιολόγησης των στοιχείων και εντός δέκα (10) ημερών εκδίδει σχετική αιτιολογημένη απόφαση με την οποία επιβάλλεται ρήτρα αποζημίωσης σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις ανωτέρω παραγράφους εφόσον διαπιστωθεί ότι η καθυστέρηση δεν οφείλεται σε ανωτέρα βία ή δικαστική αναστολή, ή σε άλλη αντικειμενική αδυναμία, και, εφόσον συντρέχουν οι προηγούμενοι λόγοι, αποφασίζει για τη συνέχιση της υλοποίησης του έργου βάσει νέου αναθεωρημένου χρονοδιαγράμματος, το οποίο ενσωματώνεται στο αμέσως επόμενο ΔΠΑ ή /και ΣΑΔ ή στο CBCA κατόπιν σχετικής τροποποίησής του.

ΣΤ. Τα ποσά που καταλογίζονται σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία καταβάλλονται στον Διαχειριστή Δικτύου Διανομής υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού που τηρεί για τις Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας του άρθρου 55 του ν. 4001/2011.

Ζ. Η αποζημιωτική ρήτρα επιβάλλεται με απόφαση της ΡΑΕ κατόπιν τήρησης της διαδικασίας που προβλέπεται στην παράγραφο Α.

Αθήνα, 26 Νοεμβρίου 2018

Ο Πρόεδρος της ΡΑΕ

Δρ. Νικόλαος Γ. Μπουλαξής